

30 Νοεμβρίου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στές]

CYPRUS SULPHUR AND COPPER COMPANY LIMITED ΚΑΙ
ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες-Ενάγοντες,

v.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΛΤΔ. ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσίβλητων-Εναγομένων

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8287).

Πολιτική Δικονομία— Μονομερής αίτηση για έκδοση προσωρινού διατάγματος— Απόρριψη— Έφεση — Μη επίδοση εφέσεως — Κατά πόσο, λόγω της κατεπειγούσης φύσεως του θέματος, το εφετείο μπορεί να προχωρήσει στην εκδίκασή της — Αρνητική η απόφαση στο ερώτημα.

5

Συνταγματικό Δίκαιο— Δίκη — Ουδείς δικάζεται ανήκουστος — Παρέκκληση σε επείγουσες περιπτώσεις — Ο Περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμος, Κεφ. 6, άρθρο 9(1)(τώρα 8(1)) — Διάταγμα, που εκδίδεται από το Ανώτατο Δικαστήριο σε έφεση κατ' αποφάσεως απορριπτούσης αίτηση για προσωρινό διάταγμα είναι οριστικό— Ο εναγόμενος δεν έχει ευκαιρίαν περαιτέρω ακροάσεως — Ο Περί ΔικΠροχξσωρινά Διατάγματα — Ο Περί Δικαστηρίων Νόμος, 1960 (N.14/60), άρθρο 25(3).

10

Προσωρινά Διατάγματα — Ο Περί Δικαστηρίων Νόμος, 1960 (N. 14/60), άρθρο 25 (3).

15

Τα επίδικα θέματα και το σκεπτικό του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση αυτήν προκύπτουν από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. Η έφεση είχε καταχωρηθεί την 29.11.90, μίαν ημέραν μετά την απόρριψη αιτήσεως ex parte για έκδοση προσωρινού διατάγματος. Η έφεση ορίσθηκε για ακρόαση την 30.11.90, αλλά η επίδοσή της στους εναγομένους δεν έγινε κατορθωτή. Το εφετείο ανέβαλε την υπόθεση για το απόγευμα της 30.11.1990.

20

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Johnson v. Pole (1987) 1 C.L.R. 311.*Isotropimene Zootrofe v. Kaloudes* (1988) 1 C.L.R. 45.

25

1 Α.Α.Δ. Cyprus Sulphur κ.α. v. Παραρλάμα κ.α.

Acropolis Shipping Company Ltd. and Others v. Rossis (1976) 1 C.L.R. 38· στις σελ. 51-53·

Attorney-General and another (No.2) v. Savvides (1979) 1 C.L.R. 349 στη σελ. 371·

5 *Savvas Athanassiou v. The Attorney-General of Republic (1969) 1 C.L.R. 439.*

Προδικαστικό σημείο.

10 Προδικαστικό σημείο κατά πόσο η ακρόαση της έφεσης μπορεί να προχωρήσει στην απουσία των εφεσιβλήτων, στους οποίους δεν έχει επιδοθεί ειδοποίηση έφεσης.

Γ. Κακογιάννης με Μ. Κουγκκίδου (Δ/δα) και Κολώτα (Δ/δα), για τους εφεσείοντες.

Εφεσίβλητοι είναι απόντες.

15 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου. Με την παρούσα έφεση προσβάλλεται απόφαση Δικαστή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία απέρριψε μονομερή (ex parte) αίτηση για την έκδοση παρεμπόδιοντος απαγορευτικού διατάγματος.

20 Η αγωγή και η αίτηση καταχωρίστηκαν στις 28 Νοεμβρίου, 1990. Την ίδια ημέρα εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση. Την επομένη - 29 Νοεμβρίου, 1990, καταχωρίστηκε η έφεση. Ορίστηκε για ακρόαση σήμερα - 30 Νοεμβρίου, 1990, στις 12 το μεσημέρι.

25 Ο δικαστικός επιδότης προσπάθησε, χωρίς επιτυχία στο σύντομο χρόνο που μεσολάβησε, να επιδώσει την ειδοποίηση έφεσης στους εφεσίβλητους - εναγόμενους.

30 Το ζήτημα που εγείρεται είναι αν η ακρόαση της έφεσης μπορεί να προχωρήσει στην απουσία των εφεσιβλήτων - εναγομένων, στους οποίους δεν έχει επιδοθεί ειδοποίηση έφεσης.

Ο δικηγόρος των εφεσειόντων εισηγήθηκε όπως η ακρόαση γίνει τώρα στην απουσία των εναγομένων, γιατί το αντικείμενο της έφεσης είναι επείγον.

Επιχειρηματολόγησε ότι:

(α) Ο θ.17 της Δ.35 των Διαδικαστικών Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας ορίζει προθεσμία τεσσάρων ημερών για καταχώριση της έφεσης, ενώ ο χρόνος που καθορίζεται για επίδοση της ειδοποίησης έφεσης στους θ.θ. 5 και 2 είναι πολύ μεγαλύτερος. Τούτο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο θ.5, που προνοεί επιτακτικά για επίδοση, δεν έχει εφαρμογή σε έφεση εναντίον απόφασης σε μονομερή αίτηση. 5

(β) Το Άρθρο 9, τώρα αναριθμημένο σε 8, του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, (Κεφ. 6, Νόμοι 11/65, 161/89, 228/89), προβλέπει για έκδοση παρεμπίπτοντος απαγορευτικού διατάγματος, με ορισμένες προϋποθέσεις, σε αίτηση χωρίς ειδοποίηση στο άλλο μέρος. Ως εκ τούτου, και στην έφεση πρέπει να ακολουθηθεί η ίδια διαδικασία. 10
15

(γ) Υποχρέωση για επίδοση, σε περιπτώσεις όπως η παρούσα, θα ήταν αντίθετη με το συνταγματικό δικαίωμα που κατοχυρώνεται με την παράγραφο 2 του Άρθρου 30 και το Άρθρο 35 του Συντάγματος που επιβάλλει στις Αρχές της Δημοκρατίας να διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους II του Συντάγματος - "περί των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και Ελευθεριών". 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο ασκεί τη Δευτεροβάθμια - 25
Ανώτατη Εφετειακή - Δικαιοδοσία, που περιλαμβάνει εφέσεις από αποφάσεις Δικαστηρίων που ασκούν πολιτική δικαιοδοσία, με βάση τα Άρθρα 152.1 και 155.1 του Συντάγματος, το Άρθρο 25 των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 μέχρι 1990 και τους περί Απονομής της Δικαιοσύνης 30
(Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμους του 1964 έως 1988, (Αρ. 33/64, 35/75, 72/77, 59/81, 3/87 και 158/88).

Η δικαιοδοσία αυτή ασκείται σύμφωνα με τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς που εκδίδονται από το Ανώτατο Δικαστήριο. 35

Το θέμα που εγείρεται ρυθμίζεται από τη Δ.35 των Διαδικαστικών Κανονισμών. Ο θ.17 της Δ.35 έχει:-

5 "17. Όταν έχει απορριφθεί μονομερής (ex parte) αίτηση από το κατώτερο Δικαστήριο, θα χωρεί έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο. Τέτοια έφεση πρέπει να ασκείται εντός τεσσάρων ημερών από την ημερομηνία της απόρριψης από το κατώτερο Δικαστήριο, ή εντός τέτοιας παρατεταμένης προθεσμίας που θα επέτρεπε ο δικαστής του κατωτέρου Δικαστηρίου ή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και οι πρόνοιες που αφορούν εφέσεις εναντίον ενδιαμέσων διαταγμάτων πρέπει να εφαρμόζονται."

15 Ο θ.5 της Δ.35 επιβάλλει την επίδοση της ειδοποίησης έφεσης σε όλα τα μέρη που επηρεάζονται άμεσα από την έφεση.

20 Στις υποθέσεις *Johnson v. Pole* (1987) 1 C.L.R. 311 και *Isoortopimene Zootrofe v. Kaloudes* (1988) 1 C.L.R. 45, αποφασίστηκε ότι, σε έφεση εναντίον διαταγής που απορρίπτει μονομερή αίτηση για προσωρινό διάταγμα, ο εναγόμενος είναι διάδικος που επηρεάζεται άμεσα από την έφεση και, ως εκ τούτου, ειδοποίηση της έφεσης πρέπει να επιδίδεται σ' αυτό.

25 Η αρχή "ουδείς δικάζεται ανήκουστος" είναι καλά εμπεδωμένη στο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης στην Κύπρο. Είναι βασική αρχή δικαίου ότι το Δικαστήριο αποφασίζει τις διαφορές των μερών αφού ακούσει και τους δύο διάδικους. Δεν εκδίδει διαταγή πριν ακούσει και το άλλο μέρος. Αυτό εκφράζεται με το λατινικό αξίωμα *audi alteram partem*. Κατά παρέκκλιση όμως ο νομοθέτης, 30 σε κατεπείγουσες περιπτώσεις ή άλλες ιδιαίτσουσες περιστάσεις, για να είναι αποτελεσματική η θεραπεία, επιτρέπει την έκδοση διαταγμάτων χωρίς ειδοποίηση στο άλλο μέρος. Αυτό έχει νομοθετηθεί με το εδάφιο (1) του Άρθρου 8 του Κεφ. 6.

35 Ο νομοθέτης περιόρισε χρονικά την ισχύ του διατάγ-

ματος που εκδίδεται σε μονομερή αίτηση και καθόρισε τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται μετά την έκδοσή του. Τούτο παραμένει σε ισχύ για χρόνο όχι μακρύτερο από όσο είναι αναγκαίος για την επίδοση ειδοποίησής του στον επηρεαζόμενο και την παροχή της δυνατότητας σ' αυτόν να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου για να ενστεί. 5

Διάταγμα που προβλέπει ισχύ μακρύτερη από όση περιοριστικά ο νομοθέτης έθεσε με το εδάφιο (3) δεν είναι έγκυρο - (βλ. υπόθεση *Acropol Shipping Company Ltd. and Others v. Petros I. Rossis* (1976) 1 C.L.R. 38 στις σελ. 51-53· *Attorney-General & Another (No. 2) v. Savvides* (1979) 1 C.L.R. 349, σελ. 371). 10

Το Άρθρο 25(3) των περί Δικαστηρίων Νόμων προνοεί, μεταξύ άλλων, ότι το Ανώτατο Δικαστήριο, κατά την ακρόαση και διάγνωση οποιασδήποτε έφεσης, "δύνатаι να δώση οιασδήποτε απόφασιν ή να εκδώση οιασδήποτε διάταγμα το οποίον αι περιστάσεις της υποθέσεως δικαιολογούν, συμπεριλαμβανομένου και διατάγματος περί επανακροάσεως της υποθέσεως υπό του εκδικάσαντος αυτήν ή άλλου αρμοδίου δικαστηρίου ως θα διέτασσε το Ανώτατον Δικαστήριο". 15 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, σύμφωνα με τη Δ.35 θ.8, έχει εξουσία "να εκδίδει οποιαδήποτε απόφαση και να εκδίδει οποιοδήποτε διάταγμα που έπρεπε να είχε εκδοθεί, και να εκδίδει οποιοδήποτε περαιτέρω ή άλλο διάταγμα που θα απαιτούσε η περίπτωση". 25

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ως εκ τούτου, δύνатаι, αν οι περιστάσεις δικαιολογούν και η περίπτωση απαιτεί, σε έφεση από άρνηση Επαρχιακού Δικαστηρίου, να εκδίδει προσωρινό διάταγμα. Το διάταγμα αυτό όμως είναι τελικό και το επηρεαζόμενο πρόσωπο δεν έχει το δικαίωμα ένστασης που προβλέπει το Άρθρο 8 του Κεφ. 6· δεν έχει την ευκαιρία να ακουστεί μετά την έκδοση του τελεσίδικου διατάγματος και το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί οποιασδήποτε αίτησης ή άλλης 30 35

διαδικασίας εναντίον του διατάγματος που εκδίδεται από το Ανώτατο Δικαστήριο - (*Savvas Athanassiou ν. The Attorney-General of the Republic* (1969) 1 C.L.R. 439)..

- 5 Η παράγραφος 2 του Άρθρου 30 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα ανεπηρέαστης δημόσιας ακροαματικής διαδικασίας από ανεξάρτητο, αμερόληπτο και αρμόδιο Δικαστήριο και η παράγραφος 3 διασφαλίζει πέντε δικαιώματα, όχι εξαντλητικά, μεταξύ των οποίων δικαίωμα στον καθένα να προβάλλει τους ισχυρισμούς του ενώπιον του Δικαστηρίου και να έχει επαρκή χρόνο για την προπαρασκευή τους.

- 15 Η πρόνοια της Δ.35 θ.5 είναι σύμφωνη με τις συνταγματικές επιταγές. Η μη επίδοση ειδοποίησης έφεσης, σε επηρεαζόμενο μέρος από έφεση, συνιστά παράβαση των γενικών αρχών της απονομής της δικαιοσύνης και είναι αντίθετη με τις συνταγματικές πρόνοιες.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η επίδοση στους εφεσίβλητους - εναγόμενους είναι αναγκαία προϋπόθεση για την έναρξη της ακρόασης της έφεσης.

- 20 Το Δικαστήριο, αφού έλαβε υπόψη του το επείγον της έφεσης, αναβάλλει την ακρόαση στις 5.00 το απόγευμα σήμερα.

- 25 Δίδονται οδηγίες στο Πρωτοκολλητήριο να φροντίσει με κάθε επιμέλεια για την επίδοση της ειδοποίησης έφεσης στους εφεσίβλητους - εναγόμενους.

Διαταγή ως ανωτέρω.